İZMİR EKONOMİ ÜNİVERSİTESİ HUKUK FAKÜLTESİ

LİDER HUKUKÇULAR PLATFORMU İzmir Ekonomi Üniversitesi

İZMİR BARO'SU

İZMİR EKONOMİ ÜNİVERSİTESİ

DİJİTAL VE TEKNOLOJİK GELİŞMELER IŞIĞINDA HUKUK SEMPOZYUMU

BİLDİRİ ÖZETLERİ

17 Mayıs 2019

İZMİR

09:15 – 09:30 Açılış Konuşması

Prof. Dr. Çiğdem Kentmen Çin
İzmir Ekonomi Üniversitesi Rektör Yardımcısı
İzmir Ekonomi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekan Vekili

09:30 – 10:15 Davetli Konuşmacı

Doç. Dr. Leyla Keser Berber
İstanbul Bilgi Üniversitesi Bilişim ve Teknoloji Hukuku Enstitüsü Müdürü
"Kullanıcı Etkisi"

10:15 – 11:00 1. Oturum

Prof. Dr. Oğuz Sancakdar,Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi
Oturum Başkanı
Av. Özkan Yücel,İzmir Barosu Başkanı
"Dijital Gelişmeler ve Ceza Yargısına Etkileri"
Prof. Dr. Veli Özer Özbek,Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi
"Ceza Muhakemesinde Dijital Delil ve İspat"

11:00 – 11:15 Kahve Arası
11:15 – 12:15 2. Oturum

Prof. Dr. Mustafa Alp,Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi
Oturum Başkanı
Doç. Dr. S. Alp Limoncuoğlu,İzmir Ekonomi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi
"Dijital Çağın Yeni İstihdam Biçimi : Platform Çalışması"
Doç. Dr. Zeynep Şişli, İzmir Ekonomi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi
Begüm Öztunay,İzmir Ekonomi Üniversitesi Özel Hukuk YL Öğrencisi
"İşçinin Elektronik İletişim Araçları Kullanımının İş Sözleşmesine Etkileri"
Dr. Öğr. Üyesi Mine Kasapoğlu Turhan, İzmir Ekonomi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi
"Biyometrik Yöntemlerin Kullanılması Suretiyle Yapılan Mesai Takibinin İdare Hukuku Yönüyle Değerlendirilmesi"

12:15 – 13:30 Öğle Arası
13:30 – 15:00 3. Oturum

Doç. Dr. Oğuz Şimşek, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi
Oturum Başkanı
Doç. Dr. Esra Katıman, İzmir Ekonomi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi
"Yapay Zeka, Robotlar, Teknolojide Özerk Sistemler Konusunda Uluslararası Hukukta Güncel Gelişmeler"
Doç. Dr. Barış Bahçeci, İzmir Ekonomi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi
"Bir Temel Hak Tartışması: İnternette Unutulma Hakkı"
Dr. Öğr. Üyesi Ebru Ay Chelli, İzmir Demokrasi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi
"Robotların Taraf Ehliyetleri"
Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin Işık, İzmir Ekonomi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi
"Ekonominin Dijitalleşmesinin Ülkelerin Vergi Sistemleri Üzerine Etkileri ve Uluslararası Alanda Atılan Adımlar

15:00 – 15:15 Kahve Arası
15:15 – 16:45 4. Oturum

Dr. Öğr. Üyesi Beşir Acabey, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi
Oturum Başkanı
Dr. Öğr. Üyesi Cem Özcan, İzmir Ekonomi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi
"Türk Hukukunda Elektronik Sözleşmelerin Kurulması"
Dr. Öğr. Üyesi Ebru Akduman, İzmir Ekonomi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi
"Elektronik Sözleşmelerde Uygulanacak Hukuk ve Uyuşmazlıkların Çözümü"
Dr. Öğr. Üyesi Özge Özsoy, İzmir Ekonomi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi
"Seçici Dağıtım Sistemlerindeki İnternet Satış Yasakları Hakkında Avrupa Birliği Hukuku"
Dr. Öğr. Üyesi Özlem Döğerlioğlu Işıksungur, İzmir Ekonomi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi
"Pay Senetleri Borsaya Kote Edilmiş Şirketler Bakımından Elektronik Genel Kurul"

BİLİM KURULU

Prof. Dr. Veli Özer Özbek, Dokuz Eylül Üniversitesi

Prof. Dr. Kerem Batır, İzmir Katip Çelebi Üniversitesi

Doç. Dr. Leyla Keser, İstanbul Bilgi Üniversitesi

Doç. Dr. S. Alp Limoncuoğlu, İzmir Ekonomi Üniversitesi

DÜZENLEME KURULU

Doç. Dr. Barış Bahçeci, İzmir Ekonomi Üniversitesi

Doç. Dr. Esra Katıman, İzmir Ekonomi Üniversitesi

Doç. Dr. Zeynep Şişli, İzmir Ekonomi Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Mine Kasapoğlu Turhan, İzmir Ekonomi Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Cem Özcan, İzmir Ekonomi Üniversitesi

DİJİTAL ÇAĞIN YENİ İSTİHDAM BİÇİMİ : PLATFORM ÇALIŞMASI

Doç. Dr. S. Alp Limoncuoğlu[1]

ÖZET

Teknolojik ve dijital gelişmeler iş dünyasının şekillenmesine sebep olmaktadır. 15 – 20 yıl önce ismini dahi bilmediğimiz teknoloji şirketleri artık dünyanın en önde gelen şirketleri konumundadırlar. Bu şirketler, kullanıcı veya tüketici için bilgiyi, emtiayı veya hizmeti bir araya getirme amacı gütmektedirler. Bu sebeple, bu gibi şirketlere platform şirketleri denmekte ve internet üzerinden iş yaptıkları için de "çevrimiçi platformlar" (online platforms) olarak adlandırılmaktadır. Son yıllarda, bu şirketlere görülen hizmetin konusunu iş görme ediminin oluşturduğu şirketler eklenmiştir. Ülkemiz bakımından bu kapsamda en fazla bilinirliği olan şirket Uber'dir. Bu şirket, belirli nitelikte aracı olan şahısların mobil cihazda bulunan uygulama üzerinden sisteme dahil olmalarını; yine mobil cihazında uygulama bulunan bir başka şahıs tarafından sistemden araç talep edildiğinde kişiyi araç sahibi ile eşleştirerek taşıma hizmetinin görülmesini sağlamaktadır. Şirketin dünyada 3.9 milyon şoför ile hizmet verdiği bilinmektedir. Türkiye'de ise bu sayı 5.000 kişi civarındadır. Benzer şekilde iş yapan şirket ve bu şirket aracılığı ile çalışan sayısı gün geçtikte artmaktadır. Bir kişinin dijital uygulamayla kendisinin belirlediği zamanlarda zaman sisteme dahil olup çalışma yapması uluslararası literatürde "platform çalışması" – "kalabalık istihdam" olarak adlandırılmaktadır. Platform çalışmasının hukuki statüsü ise son dönemde verilmiş ve birbiri ile çelişkili yabancı yargı kararları ile tartışmalı hale gelmiştir. Türkiye'de ise henüz bu konuda açılmış bir dava mevcut değildir.

Bu çalışmanın amacı, platform çalışması kavramının tam olarak ortaya konulması; platform çalışmasına ilişkin karşılaştırmalı hukukta ortaya çıkan yargı kararlarının tespiti; bu kapsamda – gelecekte ortaya çıkacak ihtilaflarda hukukçuların değerlendirmesine temel olacak şekilde – platform çalışmasının hukuki statüsü üzerinde bir değerlendirme yapılmasıdır.

[1] İzmir Ekonomi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi

İŞÇİNİN ELEKTRONİK İLETİŞİM ARAÇLARI KULLANIMININ İŞ SÖZLEŞMESİNE ETKİLERİ

Begüm Öztunay[2]- Zeynep Şişli[3]

ÖZET

Teknolojinin gelişmesiyle birlikte tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de elektronik iletişim araçlarının kullanımı ciddi bir artış göstermiştir. Öyle ki; 2000 yılında Türkiye'de 2 milyon olan internet kullanıcısı sayısı, 2010 yılına dek yüzde 1650 artmış ve 35 milyona ulaşmıştır. Elektronik iletişim araçları ve bu kapsamda sosyal ağların etkin bir şekilde kullanımı, başkalarıyla bağ kurma kolaylığı (networking) açısından kişiye fayda sağladığı gibi, iş ilişkisi ile ilgili olarak olumsuz etkiler de yaratabilmektedir.

Bu çalışmada, elektronik iletişim araçları kullanımının, işçinin özel yaşamının korunması ile işverenin yönetim hakkı sınırları çerçevesinde, iş sözleşmesine hukuksal etkisinin, uluslararası ve ulusal düzenlemeler ve yargı kararları ışığında tartışılması amaçlanmıştır. Sonuç olarak, işçinin özel yaşamına saygı gösterilmesini isteme hakkı ve bu kapsamda elektronik iletişim araçları vasıtasıyla toplanabilecek ve işlenebilecek kişisel verilerinin korunmasının önemi değerlendirilmiş, bu çerçevede işverenin yönetim hakkı ve iş ilişkisi ile ilgili denetim yetkisinin sınırları irdelenmeye çalışılmıştır.

[2] İzmir Ekonomi Üniversitesi Özel Hukuk Anabilim Dalı Tezli Program Yüksek Lisans Öğrencisi
[3] Doç.Dr., İzmir Ekonomi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi.

BİYOMETRİK YÖNTEMLERİN KULLANILMASI SURETİYLE YAPILAN MESAİ TAKİBİNİN İDARE HUKUKU YÖNÜYLE DEĞERLENDİRİLMESİ

Dr. Öğr. Üyesi Mine Kasapoğlu Turhan

ÖZET

Günümüzdeki teknolojik gelişmeler, çalışma hayatındaki bazı uygulamaların da değişmesine neden olmaktadır. Biyometrik yöntemlerin kullanılması suretiyle yapılan mesai takibi de bu yeni uygulamalardandır. İdare, çalışanlarının işyerine geliş ve gidişlerini biyometrik yöntemler kullanarak takip edebilmektedir. Biyometrik veri, hassas (özel nitelikli) kişisel veri niteliğindedir. Bu bağlamda, biyometrik verilerin mesai takibi amacıyla kullanılmasının kişisel verilerin korunması hakkı bakımından da değerlendirilmesi gerekir. Bu çalışmada, biyometrik yöntem ve biyometrik veri kavramları, biyometrik verinin hukuki niteliği, idarenin biyometrik verilerin kullanılması suretiyle yaptığı mesai takibi uygulamaları ve hukuki dayanakları, çalışanların rızası olmadan biyometrik verilerinin mesai takibi amacıyla kullanılması ve işlenmesi konuları Danıştay kararları ışığında, idare hukuku yönüyle incelenecektir.

YAPAY ZEKA, ROBOTLAR, TEKNOLOJİDE ÖZERK SİSTEMLER KONUSUNDA ULUSLARARASI HUKUKTA GÜNCEL GELİŞMELER

Doç. Dr. Esra KATIMAN[4]

ÖZET

Yeni teknolojilerin üretim ve kullanımındaki niteliksel ve niceliksel artış, bilimsel çalışma alanlarının dışına taşarak bireysel gündelik hayata ve toplumsal hayata her geçen gün artarak yansımaktadır. Dijital, robotik ve bilişim teknolojileri, bilimsel üretiminden sanayi üretimine ve üretim sonrası yaygın kullanıma denk birçok evrede, henüz hukukun tam olarak çerçevelemediği bir alan içinde gelişmektedir. Ulusal hukuk henüz uyumlu bir birlik içinde bulunmazken uluslararası hukuk yol gösterici olma özelliğini yeni teknolojik buluşlar alanında da bir kez daha sınamakta ve konu ile ilgili çerçeve kurallar oluşturmaya devam etmektedir. Uluslararası sivil toplumun sınırlı da olsa yönlendiriciliğinde, şimdilik, etik ile hukuk arasında bir noktada seyreden bu gelişmeler, ilk adımda, ulusal hukuk düzeyinde normatifliği hedefler gözükmektedir. Bağlayıcı olmaktan ziyade tavsiye niteliği görünümünde de olsa, uluslararası hukuk alanında oluşturulmakta olan bu ilke ve kurallar, gittikçe bölgesel bir yayılmacılık içinde dünyadaki bölgesel durumların belirgin özelliklerine ayrıcalık tanımakta, farklı olgular ve temaları kapsayacak şekilde bir genişleme eğilimi göstermektedir.

ANAHTAR KELİMELER: Yapay zeka, robot uygulamaları, otonom sistemler, uluslararası hukuk, çerçeve kurallar, etik.

[4] Doç. Dr. Esra KATIMAN, İzmir Ekonomi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Kamu Hukuku Anabilim Dalı öğretim üyesi

BİR TEMEL HAK TARTIŞMASI: İNTERNETTE UNUTULMA HAKKI

Doç. Dr. Barış Bahçeci

ÖZET

Unutulma hakkı kavramı, internet ve özelikle de tarayıcı motorlarının yaygınlaşmasıyla beraber doğdu. Bu teknolojik gelişimin doğurduğu unutulma ihtiyacı, bir yeni hak talebi olarak karşımıza çıktı. Bu tartışmaya konu alanlar hiç şüphesiz çok da yeni değil. Nitekim yayıncılık faaliyeti, geçmişten bugüne basın özgürlüğü kapsamında bir tartışmanın konusunu oluşturdu. Radyo ve sonrasında, televizyonun yaygınlaşmasıyla beraber, bu adlandırma da iletişim özgürlüğü terimine dönüştü. İnternetin etkisi ise sadece bir yayıncılık faaliyeti ile sınırlandırılamayacak yeni sorunlar doğurdu.

Gerçekten, özellikle de temel hak teorisi açısından bir gazetenin basılı olarak yayını ile internet baskısı arasında önemli bir farklılık bulunmuyor. Bununla beraber internet arama motorlarının bir yayın kuruluşu olarak nitelendirilemeyeceği de ortada. İşte bu arama motorlarının yapılan bir arama işleminde, kişinin geçmişi hakkında getirdiği sonuçlar, basın özgürlüğü çerçevesine sığmayan bir tartışmayı beraberinde getiriyor. Sorun, kişinin geçmişinin bu şekilde alenileştirilmesi ve geçmişteki tercihlerinin bugünkü yaşantısında da karşısına çıkarılmasının bir temel hak ihlali olup olmadığı çerçevesinde şekilleniyor.

Nitekim bu teorik tartışmanın pratik uygulaması, ilk olarak İHAM tarafından verilen ML ve WW /Almanya kararında karşımıza çıktı. Karara konu olayda, başvurucular, bir cinayet suçundan mahkûm olmuş ve öldürdükleri kişinin ünü bir oyuncu olması nedeniyle aradan geçen uzun yıllara rağmen, bu konuda hazırlanan haber internette kalmaya devam etmişti. 2007 yılında başvurucular adlarının anonimleştirilmesi ve kişisel verilerinin silinmesini dava konusu etmişse de, Alman Federal Yüksek Mahkemesi sorunu başvuranların kişisel hak ve şöhretleri ile radyo istasyonunun ifade özgürlüğü arasında bir denge sorunu olarak görmüş ve yayınlarını da hukuka aykırı bulunmamıştı.

İHAM'nın vardığı sonuç da farklı olmadı. İHAM bu kararda arama motorları ile medya arasındaki farka dikkat çekerek, medyanın bilgiyi var ettiği, arama motorlarını ise bu var olan bilgiyi yayarak bilinirliğini genişlettiğini ortaya koydu. Dolayısıyla medya açısından bir ifade özgürlüğünden bahsedilebilirken, arama motorları için aynı durumun söz konusu olmayacağı değerlendirmesini yaptı. Bu olay ve çerçevelediği hukuksal tartışmalar özellikle Avrupa Birliği Adalet Divanı'nın Google İspanya kararı ile beraber daha da arttı.

İşte bu tebliğde unutulma hakkının özel hayata saygı hakkıyla ilişkisi, ayrı bir hak olarak kabul edilip edilemeyeceğinin değerlendirilmesi tartışması üzerinde durulacak. Unutulma hakkının tanınmasının, aynı zamanda ifade özgürlüğü açısından doğurması mümkün sonuçlara dikkat çekilerek hakkın muhatapları açısından olumlu ve olumsuz sonuçları irdelenecek.

ROBOTLARIN TARAF EHLİYETLERİ

Dr. Öğr. Üyesi Ebru Ay Chelli

ÖZET

Hukuk düzenlerinde genel olarak kişiler taraf ehliyetine sahiptirler. Bir varlığın kişi sayılıp sayılmayacağı meselesi aslında bir hukuk politikası meselesi olduğu için kanun koyucunun elindedir. Bütün hukuk sistemlerinde var olan gerçek kişiler ve tüzel kişilerin yanına acaba robot kişiler de eklenecek midir ya da eklenmeli midir? HMK 50. maddesinde "medeni haklardan yararlanma ehliyetine sahip olan, davada taraf ehliyetine de sahiptir" der. Dolayısıyla, hak ehliyeti bulunanın yani her gerçek ve tüzel kişinin taraf ehliyetinin de bulunduğu kabul edilmektedir. Fakat bunun tersi doğru değildir. Nitekim kendilerine maddi hukuk tarafından kişilik tanınmayan adi ortaklık, miras ortaklığı, donanma iştiraki gibi topluluklar bazı hukuk sistemlerince taraf olarak kabul edilebilmektedirler. Acaba robotun bir hak ehliyeti bulunmasa da kendisine taraf ehliyeti tanınabilir mi? Hak ehliyeti açısından baktığımızda ise çeşitli hukuk sistemleri robotları eşya statüsüne tabi tutarken Avrupa Birliği daha çok tüzel kişiliğe benzeyen elektronik kişi statüsünden bahsetmektedir. Şubat 2017'de Avrupa Parlamentosu, robotların medeni haklarına ilişkin Brüksel Komisyonu'nun bir düzenleme yapmasına dair bir tavsiye kararı almıştır. Parlamento, ilerleyen zamanlarda, en azından otonom karar verebilen sofistike robotlara hukuki bir statünün tanınmasını ve hukuki sorumluluklarının düzenlenmesini istemektedir.

EKONOMİNİN DİJİTALLEŞMESİNİN ÜLKELERİN VERGİ SİSTEMLERİ ÜZERİNE ETKİLERİ VE ULUSLARARASI ALANDA ATILAN ADIMLAR

Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin Işık[5]

ÖZET

Ekonominin dijitalleşmesi ülkelerin vergi sistemleri üzerine etkileri olmaktadır. Bu etkiler başlangıçta hafif iken gittikçe önemi artar hale gelmektedir. Ülkeler ekonominin dijitalleşmesini, serpilip büyümesini desteklemektedirler. Zira ekonominin geleceği bu yöndedir. Dijitalleşmenin önüne ağır vergilerle set vurmak istememektedir. Ancak diğer taraftan yeni durumun yol açtığı vergi kayıp ve kaçağına önlemeye böylelikle vergi gelirlerinin azalmasını engellemeye çalışmaktadırlar. Yeni sorun karşısında kimi ülkeler mevcut vergi sistemlerindeki temel ilkelerin ekonominin dijitalleşmesi karşısında çok zorlanmayacağını kabul ederek hızlı adımlar atmama yoluna gitmektedirler. Kimi ülkeler ekonominin dijitalleşmesi karşısında vergi sistemlerinin mevcut haliyle vergi gelirlerindeki kaybı engelleyemediğini, kaybı karşılamak için dijital işlem vergilerini uygulamaya başlamışlardır. Kimi ülkeler ise dijital işlem vergilerinin ülkeler bakımından sorunu bir nebze çözeceğini ancak uluslararası ölçekte bir çözüm yolunun daha iyi sonuçlar vereceğini savunmaktadırlar. Devletlerin münferiden attıkları adımlar giderek dijitalleşen dünyada diğer ülkelerin vergi gelirlerini etkilemektedir. Devletlerin münferit adımları sebebiyle çifte vergilendirme riski ortaya çıkmaktadır. Dijitalleşme çok uluslu işletmelere karlarını düşük düzeyde vergi uygulayan ülkelere kaydırmalarına olanak vermektedir. Çok uluslu işletmelerin bu tavrı matrahların ülkeler arasında aktarılmasına ve karların düşük gösterilmesine sebep olmaktadır. Çok uluslu işletmelerin bu adımları devletlerin tek başlarına hareket etmelerini yetersiz kılmaktadır. Bunun önüne geçebilmek için G20 Platformu ve OECD ekonominin dijitalleşmesinin vergi sistemleri üzerindeki etkilerini gidermek için ortak çalışmalar yapmaktadırlar. Bu çalışma Matrah Aşındırma ve Kar Aktarımı Projesi (Base Erosion and Profit Shifting, BEPS) olarak bilinmektedir. Bu Projenin adımlarında biri ekonominin dijitalleşmesinin vergi sistemleri üzerinde yol açtığı sorunlardır. Bu proje her geçen gün geliştirilmekte ve ilave adımlar atılmaktadır. Bu tür ortak proje ve çalışmalarla devletlerin vergi sistemleri arasında uyum sağlamaya ve ortak çözümler bulma yoluna gidilmektedir. Tebliğde ekonominin dijitalleşmesinin vergi sistemleri üzerindeki etkileri ele alınacaktır. Bu etkileri gidermek için ülkelerin tek taraflı aldığı önlemler üzerine durulacaktır. Tek taraflı çözümlerin diğer ülkeler bakımından ortaya çıkardığı sorunlar açıklanacaktır. Bu sorunları aşmak ve devletlerin vergi sistemlerini uyumlu hale getirmek için G20 ve OECD'nin yürüttüğü projeler ve attığı adımlar üzerinde durulacaktır. Ulusal düzeyde Türkiye'nin kendi uyguladığı bireysel çözümler ortaya konulacaktır. Türkiye'nin attığı adımların uluslararası uygulamalarla karşılaştırması yapılacaktır. Türkiye için kısa ve uzun vadede çözüm önerileri getirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Dijital Ekonomi, Dijital İşlem Vergileri, Matrah Aşındırma Kar Aktarımı(BEPS), Uluslararası Vergilendirme

---

[5] İzmir Ekonomi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mali Hukuk Anabilim Dalı

TÜRK HUKUKUNDA ELEKTRONİK SÖZLEŞMELERİN KURULMASI

Dr. Öğr. Üyesi Cem Özcan[6]

ÖZET

Günümüzde teknolojinin gelişmesiyle birlikte elektronik sözleşmelerin uygulama alanı oldukça genişlemiştir. İnternet kullanımının yaygınlaşmasına paralel olarak elektronik ticaret artış göstermiş ve bu alanı ilgilendiren hukuksal sorunlar da gündemi daha fazla meşgul etmeye başlamıştır. 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu m. 1'e göre sözleşmeler tarafların karşılıklı ve birbirine uygun irade beyanları ile kurulurlar. Buna göre borçlar hukuku alanında sözleşmelerin kurucu unsuru olarak kabul edilen irade beyanlarının elektronik sözleşmeler söz konusu olduğunda yine elektronik ortamda meydana geliyor olması elektronik irade beyanı kavramını gündeme getirmektedir.

Ülkemizde bu konu ile ilgili mevzuat incelendiğinde öncelikle Türk Borçlar Kanunu ile elektronik sözleşme kavramına yönelik bir tanım getirilmediği görülmektedir. Esasen elektronik sözleşme kavramı belirli bir sözleşme türünden ziyade sözleşmelerin yapılış şeklini ifade etmektedir. Öte yandan sözleşmelerin şekline ilişkin hükümlerden biri olan TBK.m. 15'e göre ise güvenli elektronik imza, el yazısıyla atılmış imzanın bütün hukuki sonuçlarını doğurur. TBK dışında 6563 sayılı Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun da elektronik sözleşmeler alanında çok önemli düzenlemeler içermektedir. 2015 yılında yürürlüğe giren bu kanunun üçüncü maddesinin gerekçesinde elektronik araçlarla yapılan sözleşmelerin kurulması ve kurulma zamanına ilişkin hususların 6098 sayılı TBK hükümleri çerçevesinde ele alınacağı ifade edilmektedir. Yine aynı maddenin gerekçesinde taraf iradeleri genel hukuk ilkelerine göre yorumlanacaktır. 6563 sayılı kanun elektronik sözleşmelerin kurulmasını ilgilendiren çok önemli bir yükümlülük olan bilgilendirme yükümlülüğünden de söz etmektedir. Buna göre elektronik sözleşmelerin kurulmasından önce hizmet sağlayıcılar sözleşmenin karşı tarafını bilgilendirmekle yükümlüdür.

Elektronik sözleşmelerin taraflarından birinin tüketici olması durumunda da 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'un uygulama alanı bulması gündeme gelebilecektir. Elektronik sözleşme kavramı 6502 sayılı kanunun 48. maddesinde kendine yer bulan mesafeli sözleşme kavramı ile yakınlık arz etmektedir. Dolayısıyla bir elektronik sözleşmenin diğer şartların da bulunması durumunda mesafeli sözleşme olarak nitelendirilmesi söz konusu olabilecektir.

Anahtar Kelimeler: Elektronik sözleşme, elektronik irade beyanı, mesafeli sözleşme, bilgilendirme yükümlülüğü, elektronik ticaret.

[6] İzmir Ekonomi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Medeni Hukuk Anabilim Dalı

ELEKTRONİK SÖZLEŞMELERDE UYGULANACAK HUKUK VE UYUŞMAZLIK ÇÖZÜMÜ

Dr. Öğr. Üyesi Ebru Akduman[7]

ÖZET

Bu çalışmada, internet üzerinden kurulan elektronik sözleşmelerin birden çok ülkeyi ilgilendirir nitelikte olması halinde, bu sözleşmelere hangi ülke hukukunun uygulanacağı ve bu sözleşmelerden kaynaklanan ihtilafların çözümünde hangi mercilerin yetkili olacağı hususları ele alınmıştır. Elektronik sözleşmelerin uluslararası nitelik taşıması halinde, bu sözleşmelere uygulanacak hukukun tespiti hususunda özel olarak hazırlanmış bir kanunlar ihtilafı kuralı mevcut bulunmadığından sözleşmelerden doğan borç ilişkilerinde uygulanacak hukuku düzenleyen mevcut hüküm uygulanacaktır. İşbu "Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun ("MÖHUK") m. 24 hükmünde, tarafların açık olarak seçtikleri hukuk bulunmaması halinde sözleşmeyle en sıkı ilişkili hukukun uygulanacağı ve bunda karakteristik edim borçlusunun işyeri, yerleşim yeri ve olağan oturma yerinin belirleyici olduğu görülmektedir. Diğer taraftan, uluslararası nitelikli elektronik sözleşmelere, lex electronica olarak adlandırılan ve bu sözleşmelere özgü olan kuralların da uygulanabileceği öngörülmektedir. Aynı şekilde, elektronik sözleşmelerden doğan uyuşmazlıklarda yetkili mahkeme, bu sözleşmelere özgü farklı yetki kuralları bulunmadığından MÖHUK m. 40 uyarınca, iç hukukta yer alan yetkiye ilişkin kurallar çerçevesinde tespit edilmektedir. Internet, hukuki işlemlerin fiziksel ortamla temas olmadan gerçekleşmesine imkan verdiğinden yetkili mahkemenin tespitine esas olan uyuşmazlığa neden olan olgularla mahkemenin bulunduğu yer arasında bağlantının bulunması gereği her zaman tam olarak sağlanamayabilir. Yetkili mahkemenin tayini konusundaki bu belirsizliği bertaraf etmenin veya en azından azaltmanın en etkin yolu, MÖHUK m. 47 hükmü uyarınca, tarafların yetki sözleşmesi ile yetkili mahkemeyi belirlemeleridir. Elektronik sözleşmelerden kaynaklanan hukuki uyuşmazlıkların çözümünde özellikle uluslararası ticaretten kaynaklanan uyuşmazlıklar açısından alternatif olarak geliştirilen uyuşmazlık çözüm yöntemleri de mevcuttur.

[7] İzmir Ekonomi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Milletlerarası Özel Hukuk ABD.

SEÇİCİ DAĞITIM SİSTEMLERİNDEKİ İNTERNET SATIŞ YASAKLARI HAKKINDA AVRUPA BİRLİĞİ HUKUKU

Dr. Öğr. Üyesi Özge Özsoy[8]

ÖZET

Seçici dağıtım sistemi, bir imalatçının, ürününün satışını yetkili satıcılar ile sınırlayan ve onaylanmış satıcıların yetkisiz satıcılara satış yapmasına da engel olan dağıtım yöntemi olarak tanımlanabilir. Seçici dağıtım sistemleri, Avrupa Komisyonu'nun Dikey Anlaşmalar Grup Muafiyet Tüzüğü ve Dikey Sınırlamalar Bildirimi çerçevesinde Avrupa Birliği rekabet hukuku bakımından düzenlenmiştir. Dijital pazarlardaki bazı hizmetler içerik (medya veya bilgi) sunarak bazıları ise iletişim hizmetleri (telefon, sohbet, mesajlaşma) sunarak kişilerin dikkatini çekmeyi amaçlar. Avrupa Birliği rekabet hukukunun rekabeti ve bunun getirdiği faydaları teşvik etmek ile tek pazarın yerine getirilmesini desteklemeye yardımcı olmak gibi ikili amacı olduğu için, çevrimiçi ticaret, Avrupa Komisyonu'nun kilit odağı olmuştur. Çevrimiçi pazarın geliştirilmesi ve işleyişi, hem sınır ötesi ticareti iyileştirmek hem de tüketicilerin fiyatları ve teklifleri karşılaştırmasına imkan vermek için zorunludur. Avrupa Komisyonu'na göre, çevrimiçi platformlar yoluyla satış üzerine sınırlamalar konmasına ancak dağıtıcılar için bir kalite standardı uygulamak için kullanıldığı hallerde izin verilebilir. Çevrimiçi platformlar yoluyla satışlar hakkında bağımsız bir engel, nitel bir ölçüt olarak değerlendirilemez. Ancak Komisyon'un yaklaşımının, şirketler tarafından yaygın şekilde yanlış yorumlanmış olduğu görülür. Çevrimiçi platformlar yoluyla satışlar hakkındaki yasaklar, birçok durumda uygulamaya konmuştur ve bu sınırlamaların yasal olup olmadığını genellikle ulusal rekabet kurumları ve ulusal mahkemeler göz önüne almak zorunda kalmıştır. Örneğin, Pierre Fabre Dermo-Cosmétique ile ilgili olarak Paris Temyiz Mahkemesi tarafından yapılan talep sonucunda verilen 13 Ekim 2011 tarihli ön kararda, Pierre Fabre'ın seçici dağıtım sistemi, ürünlerin sadece eczaneler gibi yetkili dağıtıcılar vasıtasıyla satılmasına izin verdiği ve uygulanan ölçütler bir eczacının daima var olmasını güvence altına aldığı, yani çevrimiçi satış olasılığını ortadan kaldırdığı için, rekabeti kısıtlayıcı amaç olarak görülmüştür. Zira söz konusu dağıtım sistemi, fiili olarak interneti bir pazarlama yöntemi olarak yasaklamıştır.

Anahtar Kelimeler: Avrupa Birliği, rekabet hukuku, dikey anlaşmalar, seçici dağıtım sistemleri, dijital pazar.

[8] İzmir Ekonomi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ticaret Hukuku Anabilim Dalı, Tel: 05325828209; ozgeakin@yahoo.com

PAY SENETLERİ BORSAYA KOTE EDİLMİŞ ŞİRKETLER BAKIMINDAN ELEKTRONİK GENEL KURUL

Dr. Özlem Döğerlioğlu Işıksungur[9]

ÖZET

Teknik bir kavram olan "dijitalleşme", fiziksel ortamda var olan bilgi, belge ve dökümanların bilgisayarlar aracılığıyla dijital ortama aktarılması sonucu, iletişimin elektronik ortamda yapılması, bilginin elektronik iletişim araçları vasıtasıyla sunulması ve elektronik ortamda depolanması sürecini ifade etmektedir. Kuşkusuz bu sürecin, tüm alanlarda olduğu gibi Şirketler hukuku üzerinde de büyük etkisi vardır. Şirketler hukuku bağlamında dijitalleşmede, online şirket kuruluşları, e-tebligat, elektronik sicil, e-noter gibi meseleler ön plana çıkmakta olup, dijitalleşmeyle şirketler ve hissedarlar elektronik ortamda iletişim kurabilmekte ve kararın fiziksel varlığa ihtiyaç duyulmadan elektronik ortamda alabilmesi mümkün olmaktadır. Ülkemizde, şirketler hukukunda dijitalleşmeden yararlanmak için önemli adımlar atılmıştır. Bu bağlamda, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun getirdiği en önemli yeniliklerden biri de sermaye şirketlerinde elektronik genel kurul düzenlenebilmesi olanağıdır. Bununla birlikte, payları borsaya kote edilmiş şirketler bakımından, genel kurul toplantılarının elektronik ortamda gerçekleştirilmesi bir tercih meselesi olmayıp, zorunluluk teşkil etmektedir. Bu çerçevede, payları borsaya kote edilmiş şirketler bakımından genel kurul toplantılarının elektronik ortamda yapılabilmesine yönelik mevzuat, süreler, bu toplantılarda hangi hususlara dikkat edilmesi gerektiği, şirketin ve pay sahibinin yükümlülükleri konuları sürecin doğru yönetilmesi bakımından önem arzetmektedir.

[9] İzmir Ekonomi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ticaret Hukuku ABD